

**Prof. Dr. Erdođan MOROĐLU**

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi  
Emekli Öğretim Üyesi

# **Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı**

Güncelleştirilmiş

4. Baskı

**onikilevha**  
YAYINLARI

# İÇİNDEKİLER

DÖRDÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ .....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXXV

## GİRİŞ

### GENEL OLARAK SERMAYE ARTIRIMI

<b>I. KAVRAM</b> .....	1
1. Sermaye ve Sermaye Artırımı.....	1
2. Sermaye Artırımı Hakkı.....	4
<b>II. SERMAYE ARTIRIMI TÜRLERİ</b> .....	5
1. Esas Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımı Türleri .....	5
a) Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı .....	5
b) İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı.....	7
c) Halka Açık Olan ve Olmayan Sermaye Artırımı .....	8
d) Kısa Yoldan Artırım.....	9
2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımı .....	10
3. Şarta Bağlı Sermaye Artırımı .....	13
<b>III. SERMAYE ARTIRIMININ AMAÇ VE NEDENLERİ</b> .....	13
1. Esas Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri.....	14
a) Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri	14
b) İç Kaynaklardan Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri...	17
2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri.....	21
3. Şarta Bağlı Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri .....	21

<b>IV. SERMAYE ARTIRIMININ HUKUKEN KORUNMAYAN AMAÇ VE NEDENLERİ</b> .....	22
<b>V. SERMAYE ARTIRIMINI DÜZENLEYEN HÜKÜMLER</b> .....	24
1. Türk Ticaret Kanunu'nda Yer Alan Hükümler.....	25
2. Sermaye Piyasası Mevzuatı .....	26
3. Vergi Mevzuatı .....	27
4. Diğer Kanunlarda Yer Alan Hükümler .....	28
<b>VI. SERMAYE ARTIRIMININ HUKUKİ NİTELİĞİ</b> .....	29
1. Esas Sermaye Sistemine Göre .....	29
2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Göre .....	38
3. Şarta Bağlı Sermaye Sistemine Göre .....	39
<b>VII. SERMAYE ARTIRIMININ KURAL OLARAK İHTİYARİ OLUŞU</b> .....	40

## **BİRİNCİ KISIM**

### **ESAS SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE SERMAYE ARTIRIMI**

## **BİRİNCİ BÖLÜM**

### **DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI**

<b>I. GENEL AÇIKLAMA</b> .....	43
<b>II. DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMINDA KONULABİLECEK SERMAYE TÜRLERİ</b> .....	44
<b>III. DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMININ ÖN KOŞULLARI</b> .....	45
1. Önceki Sermaye Taahhütlerinin Ödenmiş Olması .....	45
a) Kural Olarak .....	45
b) İstisna: Mevcut Sermayeye Oranla Önemli Olmayan Sermaye Taahhütlerinin Ödenmemiş Olması .....	49

c) Nakit, Ayın, Hak ve Alacak Şeklindeki İştirak Taahhütlerinin Ne Zaman İfa Edilmiş Sayılacağı.....	51
d) Eski Sermaye Taahhütlerinin Ödenmiş Olduğunun Belgelenmesi.....	54
e) TTK'nun 456/1. Maddesindeki Ön Şarta Uyulmamasının Sonuçları.....	55
2. Ortaklığın Serbest İç Kaynakları Sermayeye Dönüştürülmeden Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı Yapılmaması.....	55
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması.....	57
4. TTK.nun 376/2 ve 3. Maddesi Gereklere Uyulması Sorunu...	60
5. Son Şart: Sermaye Artırımının Üç Ay İçinde Tescili.....	62

## **BİRİNCİ AYIRIM**

### **HALKA AÇIK OLMAYAN ANONİM ORTAKLIKLARDA YENİ PAYLAR ÇIKARILARAK DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI**

#### **BİRİNCİ ALT AYIRIM**

### **HALKA AÇIK OLMAYAN ANONİM ORTAKLIKLARDA DIŞ KAYNAKLARDAN HALKA AÇIK OLMAYAN SERMAYE ARTIRIMI**

<b>I. GENEL AÇIKLAMA .....</b>	<b>63</b>
1. Yönetim Kurulu Tarafından Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	64
2. Sermaye Olarak Konulan ve/veya Devir Alınan Paradan Başka Sermayeye Değer Biçilmesi.....	65
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni.....	68
4. Genel Kurul Toplantısı – Sermayenin Artırılması Kararı.....	68
a) Genel Açıklama.....	68

b) Genel Kurul Toplantısı.....	69
aa) Davete yetkili olanlar.....	70
bb) Davetin şekli ve gündem.....	70
cc) Davetsiz genel kurul.....	73
c) Toplantı ve Karar .....	74
aa) Toplantı.....	74
bb) Karar .....	76
cc) Kararın içeriği .....	79
d) Artırım Kararının Hükmü.....	80
e) Artırım Kararının Hükümsüzlüğü .....	82
5. İmtiyazlı Payscalelerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Onama Kararları.....	83
6. Artırılan Sermayeye İştirak Taahhüdü ve Ödemeler.....	89
a) Yeni Pay Alma Hakkı ve İştirak Taahhüdü .....	89
aa) Yeni pay alma hakkı .....	89
bb) İştirak taahhüdü.....	91
aaa. Hukuki niteliği.....	92
bbb. Şekli ve içeriği.....	92
ccc. İştirak taahhüdünün hükmü.....	93
ddd. İştirak taahhütlerinin hükümsüzlüğü ve bunun ileri sürülmesi .....	95
eee. İştirak taahhütnamesindeki şekil noksanının ıslahı	96
b) Artırılan Sermayenin Tamamının Taahhüt Edilmemesi ve Buna Karşı Önlemler .....	98
c) Nakdi Sermaye Taahhüdünün Ödenmesi ve Tevdii .....	100
7. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	104
8. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	105
a) Ticaret Siciline Tescil.....	105
aa) Tescil başvurusu .....	105
bb) Sicile tescil edilecek hususlar.....	107
cc) Tescilin hükmü .....	108
b) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde İlân.....	111

<b>II. YENİ PAYLAR İÇİN PAYSENEDİ ÇIKARILMASI VE VERGİSEL YARARI</b> .....	112
<b>III. DIŞ KAYNAKLARDAN NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI İÇİN VERGİSEL TEŞVİK</b> .....	114

## İKİNCİ ALT AYIRIM

### HALKA AÇIK OLAN VE OLMAYAN ANONİM ORTAKLIKLARDA DIŞ KAYNAKLARDAN HALKA AÇIK SERMAYE ARTIRIMI

<b>I. GENEL AÇIKLAMA</b> .....	116
<b>II. ARTIRIM MERASİMİ</b> .....	117
1. Yönetim Kurulu Tarafından Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması ve İzahname Düzenlenmesi.....	118
2. SPK Kurulu'nun Onayı (Uygun Görüşü).....	121
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması .....	123
4. Genel Kurulun Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Kararı.....	124
5. İmtiyazlı Paysahiplerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Onama Kararları.....	126
6. Aracılık Sözleşmesi ve Konsorsiyumu Düzenlenmesi.....	126
7. Mevcut Paysahipleri Tarafından Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması .....	127
8. Halkın Yeni Payları Satın Almaya Daveti - Sirkülerin Yayımlanması .....	129
9. Halka Arz ve Satış .....	129
10. İştirak Taahhüdü .....	131
11. Satılan Payların Bedellerinin Ödenmesi.....	132
12. Payların Tamamının Halka Satılamaması .....	133
13. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) Anonim Şirketine Bildirim... ..	133
14. Yönetim Kurulunun Yazılı Beyanı .....	134
15. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	135

16. Yeni Payscalelerinin Çıkarılması ve Sahiplerine Verilmesi.....	136
17. Payları İlk Kez Halka Arzulunacak Ortaklıkların Yükümlülükleri.....	137

## ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM

### KISA YOLDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA .....	137
II. ARTIRIM MERASİMİ .....	139
1. Yönetim Kurulunca Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	140
2. Sermaye Olarak Konulacak veya Devralınacak Ayın ve Haklara Değer Biçilmesi ve Buna İlişkin Rapor .....	140
3. Gerekliyse Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması.	141
4. Genel Kurulun Sermayenin Artırıldığını ve Artırılan Sermayenin Tamamının Taahhüt Edilmiş ve Peşin Ödenmesi Gereken Nakdi Sermayenin Ödenmiş Olduğunu Tespit Eden Kararı .....	141
5. İmtiyazlı Payscalelerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Kararları.....	142
6. Yönetim Kurulu Tarafından TTK.nun 457. Maddesine Göre Bir "Beyan" Hazırlanıp İmzalanarak Tescil Talebi ile Birlikte Ticaret Siciline Verilmesi .....	142
7. Genel Kurulun Artırıma İlişkin Anasözleşme Değişikliği Kararının Ticaret Siciline Tescili ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde İlan Edilmesi .....	142

## İKİNCİ AYIRIM

### YENİ PAY ALMA HAKKI

I. TANIMI VE İŞLEVİ .....	142
II. YENİ PAY ALMA HAKKININ NİTELİKLERİ .....	147
III. YENİ PAY ALMA HAKKI TÜRLERİ .....	150

---

1. Kaynağına Göre.....	150
a) Kanuni Yeni Pay Alma Hakkı.....	150
b) Sözleşmeden Doğan Yeni Pay Alma Hakkı .....	150
2. Kullanılma Şekline Göre.....	151
a) Doğrudan Yeni Pay Alma Hakkı .....	151
b) Dolaylı Yeni Pay Alma Hakkı .....	151
3. Ödemeyi Gerektirip Gerektirmemesine Göre .....	154
a) Ödemesiz (Bedelsiz) Yeni Pay Alma Hakkı .....	154
b) Ödemeli Yeni Pay Alma Hakkı .....	154
<b>IV. YENİ PAY ALMA HAKKININ KULLANILMASI .....</b>	<b>155</b>
1. Genel Açıklama.....	155
2. Kullanma Şartı.....	156
3. İlan ve Süre.....	156
a) İlan .....	156
b) Süre .....	158
4. Kullanma Şekli.....	159
5. İmtiyazlı Paylar Bulunması Halinde Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması.....	160
<b>V. YENİ PAY ALMA HAKKINI KULLANMA YETKİSİ     OLANLAR.....</b>	<b>161</b>
1. Kanunen Yeni Pay Alma Hakkı Olanlar .....	161
a) Payscaleleri.....	161
b) Pay veya Payscale Üzerinde İntifa veya Rehin Hakkı Bulunması .....	161
aa) Pay veya payscale üzerinde intifa hakkı bulunması.....	161
bb) Pay veya payscale üzerinde rehin hakkı bulunması.....	165
2. Anasözleşmeye ve/veya Genel Kurul Kararına Göre Yeni Pay Alma Hakkı Olanlar.....	166
a) Yeni Pay Almada İmtiyazlı Olan Payscaleleri .....	167
b) Yeni Pay Alma Hakkı Veren İntifa Senedi Sahipleri .....	167
c) Değiştirilebilir Tahvil Sahipleri.....	169



3. Ortaklığın Elinde Bulunan Kendi Payları İçin Yeni Pay Alma Hakkını Kullanıp Kullanamayacağı.....	171
4. Yavru Ortaklık Elindeki Ana Ortaklık (Holding) Paylarından Doğan Yeni Pay Alma Hakkı .....	173
5. Devri Kanunla veya Anasözleşme İle Sınırlanmış Anonim Ortaklığın Muvafakatine Bağlı Tutulmuş Paylar İçin Yeni Pay Alma Hakkının Kim Tarafından Kullanılacağı.....	174
6. Tevdi Edilen Paylara Ait Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması .....	175
<b>VI. YENİ PAY ALMA HAKLARININ HESAPLANMASI, YENİ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN DAĞITIMI .....</b>	<b>176</b>
1. Payscalelerinin Yeni Pay Alma Haklarının Hesaplanması.....	176
2. Yeni Payların ve Paysenetlerinin Dağıtımı.....	177
3. Yeni Pay Alma Kuponu .....	179
<b>VII. YENİ PAY ALMA HAKKININ SATILMASI, DEVRİ, İNTİKALİ VE DEĞERİNİN TESBİTİ.....</b>	<b>180</b>
1. Alınıp Satılması, Devri ve İntikali.....	180
2. Fiyatının Tesbiti.....	182
<b>VIII. KANUNİ YENİ PAY ALMA HAKKININ SINIRLANDIRILMASI VEYA KALDIRILMASI .....</b>	<b>183</b>
1. Genel Açıklama.....	183
2. Yeni Pay Alma Hakkının Genel Kurul Kararıyla ve Haklı Nedenlerle Sınırlandırılabilmesi veya Kaldırılabilmesi.....	184
3. Yeni Pay Alma Hakkının Sınırlandırılmasının veya Kaldırılmasının Diğer Şartları .....	185
a) Yönetim Kurulunun Raporu.....	185
b) Gündeme Bağlılık İlkesinin Yürümemesi .....	185
c) Toplantı ve Karar Yetersayısı .....	185
d) Sınırlamanın veya Kaldırmanın Hukuka Aykırı Olmaması.....	186
4. Kanuni Yeni Pay Alma Hakkının Sözleşme İle Sınırlanmasının Mümkün Olup Olmadığı .....	187
<b>IX. YENİ PAY ALMA HAKKININ İHLÂL EDİLMESİ .....</b>	<b>187</b>

## ÜÇÜNCÜ AYIRIM

### PAYLARIN İTİBARI DEĞERLERİNİN YÜKSELTİLMESİ SURETİYLE DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA .....	190
II. ARTIRIM MERASİMİ.....	192

## İKİNCİ BÖLÜM

### İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

#### BİRİNCİ AYIRIM

#### GENEL OLARAK İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. KAVRAM.....	195
II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	198
1. Yabancı Hukuktaki Durum.....	198
2. Türk Hukukundaki Durum.....	206
III. İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI TÜRLERİ VE MEVZUATTAKİ DURUM.....	212
1. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı Türleri.....	212
2. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı ve Mevzuat .....	213
a) Türk Ticaret Kanunu.....	213
b) Vergi Kanunları ve İdari Düzenlemeler .....	214
c) Sermaye Piyasası Kanunu ve SPK Kurulu Tebliğleri .....	216

**İKİNCİ AYIRIM**  
**SERMAYE ARTIRIMI İÇİN**  
**KULLANILABİLECEK İÇ KAYNAKLAR**

<b>I. YEDEK AKÇELER .....</b>	<b>217</b>
1. Kanuni Yedek Akçeler .....	219
a) Genel Kanuni Yedek Akçeler .....	219
b) Özel Kanuni Yedek Akçeler .....	224
aa) Ortaklığın iktisap ettiği kendi payları için ayrılan yedek akçe.....	224
bb) Yeniden değerlendirme fonu .....	224
cc) Diğer fonlar .....	226
2. İradî Yedek Akçeler .....	227
<b>II. ÖNCEKİ YILDAN AKTARILAN KÂR .....</b>	<b>230</b>
<b>III. DAĞITILMASINA KARAR VERİLMEMİŞ SON YIL KÂRI</b>	<b>231</b>
1. Türk Ticaret Kanunu ile Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre Kârın Esas Sermayeye Eklenebilir Eklenemeyeceği .....	233
2. Sermaye Piyasası Mevzuatına Göre Dağıtılabilir Son Yıl Kârının Esas Sermayeye Eklenmesi.....	240
3. Vergi Mevzuatı Bakımından Son Hesap Dönemi Kârının Esas Sermayeye Eklenmesi.....	241

**ÜÇÜNCÜ AYIRIM**  
**YENİ PAYLAR ÇIKARILARAK İÇ**  
**KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI**

<b>I. AYIRICI ÖZELLİKLERİ.....</b>	<b>245</b>
1. Mevcut Sermayenin Tamamen Ödenmiş Olması Ön Koşulunun Aranmaması.....	245
2. Paysahiplerinin İştirak Taahhüdünde Bulunmalarına Gerek Olmaması .....	246
3. İmtiyazlı Paysahipleri Özel Kurulunun Kararı Sorunu .....	246
<b>II. ARTIRIM MERASİMLERİ .....</b>	<b>247</b>

1. Halka Açık Olmayan Ortaklıkların İç Kaynaklardan Halka Açık Olmayan Sermaye Artırımı Merasimi.....	247
a) Yönetim Kurulunca Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	247
b) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni.....	248
c) Genel Kurulun Sermaye Artırımı Kararı.....	249
d) Yönetim Kurulunun Yazılı Beyanı .....	250
e) Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	251
f) Yeni Çıkarılan Ödemesiz Payların ve Paysenetlerinin Hak Sahiplerine Verilmesi.....	252
2. Halka Açık Olmayan Ortaklıkların İç Kaynaklardan Halka Açık Sermaye Artırımı Merasimi .....	252
3. Halka Açık Ortaklıkların Tamamiyle İç Kaynaklardan ve/veya Kâr Payından Halka Açık Sermaye Artırımları.....	253
a) Yönetim Kurulunca Anasözleşme Değişikliği Önerisinin ve İzahnamenin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	254
b) Anasözleşme Değişikliği ve İzahname İçin SPK Kurulu'ndan Onay (Uygun Görüş) Alınması .....	254
c) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması .....	255
d) Genel Kurulun Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Kararı .....	256
e) İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararları.....	257
f) İhraç Belgesinin Onaylanması İçin SPK Kurulu'na Başvurulması.....	258
g) Yönetim Kurulunun Yazılı Beyanı .....	258
h) Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	259

**DÖRDÜNCÜ AYIRIM**  
**ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ**

**BİRİNCİ ALT AYIRIM**

**ÖDEMESİZ PAY VE PAYSNETİ**  
**ALMA HAKKI OLANLAR**

<b>I. PAYSANİPLERİ.....</b>	<b>261</b>
<b>II. ORTAKLIĞIN ELİNDE BULUNAN KENDİ PAYLARINA VE PAYSNETLERİNE DÜŞEN ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ.....</b>	<b>266</b>
<b>III. MEVCUT PAYLAR VEYA PAYSNETLERİ ÜZERİNDE İNTİFA VEYA REHİN HAKKI BULUNMASI.....</b>	<b>267</b>
1. İntifa Hakkı : .....	267
2. Rehin Hakkı : .....	271
<b>IV. İNTİFA SENETLERİ, YENİ ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ.....</b>	<b>273</b>
<b>V. YENİ ÖDEMESİZ PAYLAR VE OPSİYON HAKKI.....</b>	<b>273</b>

**İKİNCİ ALT AYIRIM**

**ÖDEMESİZ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN  
NİTELİKLERİ, ÇIKARILMALARI, ÖDEMESİZ  
PAY VE PAYSNETİ ALMA HAKLARININ  
HESAPLANMASI VE DAĞITIMI**

<b>I. ÖDEMESİZ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN NİTELİKLERİ.....</b>	<b>274</b>
<b>II. ÖDEMESİZ PAYSNETLERİNİN ÇIKARILMASI.....</b>	<b>275</b>
<b>III. PAYSANİPLERİNİN ÖDEMESİZ PAY VE PAYSNETİ ALMA HAKLARININ HESAPLANMASI, PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN DAĞITIMI.....</b>	<b>275</b>

**ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAY VE PAYSENEDİ ALMA KUPONU****DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAY VE PAYSENEDİ ALMA HAKKININ  
ALINIP SATILMASI, DEVRİ VE İNTİKALİ****BEŞİNCİ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAYIN VE PAYSENEDİNİN  
DEĞERİNİN HESAPLANMASI****ALTINCI ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAY VE PAYSENEDİ  
ALMA HAKKININ İHLÂLİ****YEDİNCİ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN  
ÇIKARILDIKLARI YIL KÂRINA KATILMALARI****BEŞİNCİ AYIRIM****MEVCUT PAYLARIN İTİBARI DEĞERLERİNİN  
YÜKSELTİLMESİ SURETİYLE İÇ  
KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI**

<b>I. GENEL AÇIKLAMA</b> .....	284
<b>II. ARTIRIM MERASİMİ</b> .....	285

III. ARTIRIMIN İCRASI ..... 289

**ALTINCI AYIRIM**

**İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE  
ARTIRIMI VE VERGİ POLİTİKASI**

I. GENEL AÇIKLAMA ..... 290

II. TÜRK HUKUKU ..... 294

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

**ESAS SERMAYE SİSTEMİNDE SERMAYE  
ARTIRIMININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ  
VE GERÇEKLEŞMEMESİ**

**BİRİNCİ AYIRIM**

**SERMAYE ARTIRIMININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ**

I. GENEL AÇIKLAMA ..... 301

II. GENEL KURULUN SERMAYE ARTIRIMI KARARININ  
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ ..... 303

1. İptal Edilebilirlik ..... 303

2. Yokluk ve Butlan ..... 309

3. Askıda Hükümsüzlük ..... 311

III. YÖNETİM KURULUNUN SERMAYE ARTIRIMI  
VE ANASÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ ÖNERİSİNİN  
(KARARININ) YOKLUĞU VE BUTLANI ..... 312

IV. İMTİYAZLI PAYSAHİPLERİNİN VEYA  
OLUŞTURDUKLARI KURULLARIN  
KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ ..... 313

V. SERMAYE ARTIRIMININ BİR BÜTÜN OLARAK  
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ ..... 317

**İKİNCİ AYIRIM****SERMAYE ARTIRIMININ GERÇEKLEŞMEMESİ**

I. SERMAYE ARTIRIMININ YAPILAMAMASI .....	318
II. SERMAYE ARTIRIMINDAN VAZGEÇİLMESİ .....	319

**İKİNCİ KISIM****KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE  
GÖRE SERMAYE ARTIRIMI****BİRİNCİ BÖLÜM****KAYITLI SERMAYE SİSTEMİ****BİRİNCİ AYIRIM****KAVRAM****İKİNCİ AYIRIM****KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GİRİŞ**

I. HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA .....	328
1. Sisteme Giriş Koşulları .....	328
2. Sisteme Giriş Merasimi .....	330
a) Kuruluş Aşamasında .....	330
b) Kuruluktan Sonra .....	331
II. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARDA SİSTEME GİRİŞ .....	333
1. Sisteme Giriş Koşulları .....	333
2. Sisteme Giriş Merasimi .....	336
a) Kuruluş Aşamasında .....	336



b) Kuruluştan Sonra .....	337
aa) Kayıtlı Sermaye Sistemine Girişin ve Buna İlişkin Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Yönetim Kurulunca Karara Bağlanması .....	337
bb) Sermaye Piyasası Kurulu'ndan İzin Alınması.....	338
cc) Anasözleşme Değişikliği İçin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması .....	339
dd) Genel Kurulun Anasözleşme Değişikliği Kararı .....	340
ee) İmtiyazlı Piyasahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararları.....	340
ff) Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçişe İlişkin Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili ve İlanı.....	342

## ÜÇÜNCÜ AYIRIM

### KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDEN ÇIKMA VE ÇIKARILMA

<b>I. HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA.....</b>	<b>343</b>
1. Çıkma.....	343
2. Çıkarılma .....	344
<b>II. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARDA.....</b>	<b>344</b>
1. Çıkma.....	345
2. Çıkarılma .....	346
<b>III. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE YENİDEN GEÇİŞ SINIRLAMASI .....</b>	<b>348</b>

## İKİNCİ BÖLÜM

### KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE SERMAYE ARTIRIMI

#### BİRİNCİ AYIRIM

#### ARTIRIM TÜRLERİ VE UYGULANACAK MEVZUAT

- I. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE ARTIRIM TÜRLERİ..... 349
- II. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE ARTIRIMA  
UYGULANACAK HÜKÜMLER..... 350

#### İKİNCİ AYIRIM

#### HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

- I. ÖZELLİKLERİ..... 351
1. Mevcut Sermayenin Ödenmiş Olması ..... 351
  2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin ..... 352
  3. İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararları..... 353
  4. Yönetim Kurulunun İmtiyazlı, Primli Paylar Çıkarabilmesi ve Yeni Pay Alma Haklarını Sınırlandırabilmesi..... 354
  5. Yeni Payların Taahhüdü, Ödeme, Ayni Sermaye ve Diğer Konular ..... 354
  6. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü ..... 354
- II. ARTIRIM MERASİMİ ..... 355
1. Yönetim Kurulu'nun Artırım Kararı ..... 355
  2. İlan ..... 356
  3. Yeni Payların Taahhüdü, Ödeme, Ayni Sermaye ve Diğer Konular ..... 356

4. İmtiyazlı veya Primli Paylar Çıkarılması, Yeni Pay Alma ve İmtiyaz Haklarının Sınırlandırılabilmesi..... 356
5. Kayıtlı Sermaye Tavanına Ulaşılması Durumu ..... 357
6. Yönetim Kurulu Beyanı (TTK. md. 457/2-a) ..... 357
7. Ticaret Siciline Tescil ve İlân..... 357

## ÜÇÜNCÜ AYIRIM

### HALKA AÇIK ORTAKLIKLARDA KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

- I. ÖZELLİKLERİ** ..... 358
  1. Mevcut Sermayenin Ödenmiş Olması ..... 358
  2. TTK.nun 462/3. Maddesi Hükmü ..... 359
  3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni..... 359
  4. İmtiyazlı Payscalelerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararlarına Gerek Olmaması ..... 359
  5. İmtiyazlı veya Nominal Değerinin Üzerinde veya Altında Paylar Çıkarılması..... 360
  6. Yeni Pay Alma Haklarının Sınırlandırılmaması ve Kaldırılmaması ..... 360
  7. Pay ile Değiştirilebilir Tahvil veya Paya Dönüştürülebilir Türev Araç Çıkarılması ..... 360
  8. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü ..... 360
  9. Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçme, Sistemden Çıkma ve Çıkarılma ..... 361
- II. ARTIRIM MERASİMİ** ..... 361
  1. Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı Kararı..... 362
  2. Yönetim Kurulu Kararının İlânı..... 362
  3. İzahname Hazırlanması ve SPKurulundan Onay Alınması ..... 363
  4. Aracılık Sözleşmesi ve Konsorsiyumu..... 366
  5. Mevcut Payscaleleri Tarafından Yeni Pay Alma Haklarının Kullanılması ..... 367
  6. Payların ve Payscalelerinin Halka Arzı ve Satışı ..... 369

7. İştirak Taahhütnameleri .....	370
8. Satılan Payların ve Paysenetlerinin Bedellerinin Ödenmesi .....	371
9. Yeni Payların ve Paysenetlerinin Sahiplerine Verilmesi.....	372
10. Halka Satılmayan Paylar.....	372
11. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	373
12. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	373
<b>III. YENİ PAY ALMA HAKKI.....</b>	<b>375</b>

## DÖRDÜNCÜ AYIRIM

### KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

<b>I. TANIMI .....</b>	<b>376</b>
<b>II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....</b>	<b>377</b>
<b>III. MEVZUAT.....</b>	<b>378</b>
1. Tarihçe .....	378
2. Yürürlükteki Mevzuat .....	379
<b>IV. SERMAYE ARTIRIMINDA KULLANILABİLECEK İÇ KAYNAKLAR .....</b>	<b>380</b>
1. Yedek akçeler .....	380
a) Kanuni yedek akçe .....	381
b) İradi yedek akçeler.....	382
c) Gizli yedek akçeler .....	384
2. Önceki Yıldan Aktarılan Kâr.....	385
3. Dağıtılmasına Karar Verilmemiş Olan Son Yıl Kârı.....	386

## BİRİNCİ ALT AYIRIM

### KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDEKİ HALKA AÇIK OLMAYAN ŞİRKETLERİN İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

<b>I. ARTIRIMIN ÖZELLİKLERİ .....</b>	<b>389</b>
---------------------------------------	------------

1. Mevcut Çıkarılmış Sermayenin Ödenmiş Olması Ön Şartına Gerek Olmaması .....	389
2. Yönetim Kurulunun Artırım Yetkisinin Süresi .....	390
3. Kayıtlı Sermaye Tavanının Aşılabilmesi .....	390
4. İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararlarına Gerek Olmaması .....	390
5. Paysahiplerinin İştirak Taahhüdünde Bulunmalarına Gerek Olmaması .....	391
6. Önceki Yıldan Aktarılan Kâr İle Son Hesap Dönemi Kârının Sermayeye Eklenip Ödemesiz Pay Çıkarılabilmesi İçin Genel Kurul Kararı Alınması Zorunluluğu.....	392
<b>II. ARTIRIM MERASİMİ .....</b>	<b>392</b>
1. Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı Kararı.....	393
2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni.....	394
3. Artırım Kararının İlânı.....	394
4. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	394
5. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	394
6. Yeni Çıkarılan Ödemesiz Payların ve Paysenetlerinin Hak Sahiplerine Verilmesi.....	395
<b>III. ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ .....</b>	<b>396</b>
<b>IV. ÖDEMESİZ PAYSNETLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ</b>	<b>396</b>

## İKİNCİ ALT AYIRIM

### KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDEKİ HALKA AÇIK ORTAKLIKLARIN İÇ KAYNAKLARDAN VE KÂR PAYINDAN SERMAYE ARTIRIMI

<b>I. MEVCUT SERMAYENİN TAMAMEN ÖDENMİŞ OLMASI ÖN KOŞULUNUN ARANMAMASI.....</b>	<b>398</b>
<b>II. KAYITLI SERMAYE TAVANININ BİR DEFAYA MAHSUS OLARAK AŞILABİLMESİ.....</b>	<b>398</b>
<b>III. ARTIRIM MERASİMİ .....</b>	<b>399</b>
1. Yönetim Kurulu Kararı.....	399

2. Sermaye Artırımında Kullanılan İç Kaynaklar ve/veya Kâr Payı Kalemlerinin Ortaklığın Sermaye Hesabına Aktarılması.	399
3. Uygun Görüş (Onay) Verilmesi İçin SPK Kurulu'na Başvuru .....	400
4. Ödemesiz Paylar İçin İzahname Yükümlülüğü.....	401
5. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	402
6. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	402
7. Ödemesiz Payların ve Paysenetlerinin Sahiplerine Verilmesi ...	403
8. Kâr Payının Pay Olarak Dağıtılması.....	403
9. TTK.nun 462/3 ve SPK.nun 12/b Maddeleri İle SPK Kurulu'nun VII-128.1 Sayılı Tebliğinin 16/7. Maddesi Hükmü .....	404

## **BEŞİNCİ AYIRIM**

### **KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE SERMAYE ARTIRIMININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ**

<b>I. GENEL AÇIKLAMA .....</b>	<b>405</b>
<b>II. YÖNETİM KURULUNUN SERMAYE ARTIRIMI KARARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....</b>	<b>406</b>
<b>III. SERMAYE ARTIRIMININ BİR BÜTÜN OLARAK HÜKÜMSÜZLÜĞÜ .....</b>	<b>408</b>

## **ALTINCI AYIRIM**

### **SERMAYE ARTIRIMININ GERÇEKLEŞMEMESİ**

<b>I. SERMAYE ARTIRIMININ YAPILAMAMASI .....</b>	<b>408</b>
<b>II. SERMAYE ARTIRIMINDAN VAZGEÇİLMESİ .....</b>	<b>409</b>

## **ÜÇÜNCÜ KISIM**

### **ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI**

#### **BİRİNCİ BÖLÜM TANIMI VE ÖZELLİKLERİ**

##### **BİRİNCİ AYIRIM**

###### **TANIMI**

##### **İKİNCİ AYIRIM**

#### **ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMININ ÖZELLİKLERİ**

1. Sermaye Artırımının Genel Kurul Kararıyla Değil, Değıştirme veya Alım Haklarının Kullanılması İle Gerçekleşmesi .....414
2. Çıkarılan Payların Kimlere Verileceğı .....414
3. Süre Sınırlamasının Söz konusu Olmaması..... 415
4. Değıştirme ve Alım Hakları ..... 415
5. Payscaleleri ile Değıştirme veya Alım Hakkını Haiz Kişilerin Korunması.....416
  - a) Payscalelerinin Korunması – Önerilmeye Muhatap Olma Hakkı .....416
  - b) Değıştirme veya Alım Hakkı Sahiplerinin Korunması .....417

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **ESAS VE KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI**

#### **BİRİNCİ AYIRIM**

#### **ÖN KOŞULLAR**

1. Artırım Sınırı .....419
2. Mevcut Payların Bedellerinin Ödenmiş Olması.....419

#### **İKİNCİ AYIRIM**

### **ESAS SERMAYE SİSTEMİNDEKİ HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI MERASİMİ**

1. Yönetim Kurulunun Anasözleşme Değişikliği Önerisini  
Hazırlayıp Karara Bağlaması ..... 420
2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması ..... 421
3. Genel Kurulun Daveti ve Anasözleşme Değişikliği Kararı..... 421
4. İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların  
Onama Kararları..... 423
5. Anasözleşme Değişikliği Kararının Ticaret Siciline Tescili..... 424
6. Değiştirme veya Alım Haklarının Kullanılması ..... 425
7. Yönetim Kurulunun Beyanı..... 426
8. Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili..... 426
9. Anasözleşmeden Çıkarılacak Hüküm..... 427



**ÜÇÜNCÜ AYIRIM****ESAS SERMAYELİ HALKA AÇIK VE YENİ  
AÇILACAK OLAN ORTAKLIKLARDA  
ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI**

<b>I. GENEL OLARAK</b> .....	427
<b>II. ARTIRIM MERASİMİ</b> .....	428
1. Yönetim Kurulu Tarafından Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması .....	428
2. İzahname Düzenlenmesi ve SPK Kurulu'nun Onayı.....	429
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması .....	433
4. Genel Kurulun Şarta Bağlı Sermaye Artırımı Kararı .....	434
5. İmtiyazlı Paysahiplerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Onama Kararları.....	435
6. Aracılık Sözleşmesi ve Konsorsiyumu Düzenlenmesi.....	436
7. Anasözleşme Değişikliğine İlişkin Genel Kurul Kararının Ticaret Siciline Tescili.....	437
8. Mevcut Paysahipleri Tarafından Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması .....	438
9. Halkın Yeni Paysenetlerini Satılmaya Daveti - Sirkülerin Yayımlanması.....	439
10. Halka Arz ve Satış .....	440
11. Değiştirme ve Alım Haklarının Kullanılması.....	441
12. Satılan Paysenetlerinin Bedellerinin Ödenmesi.....	442
13. Paysenetlerinin Tamamının Halka Satılmaması Hali .....	443
14. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) Anonim Şirketine Bildirim...	443
15. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	443
16. Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili.....	444
17. Anasözleşmeden Çıkarılacak Hüküm.....	444
18. Yeni Paysenetlerinin Sahiplerine Verilmesi .....	444

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI

#### BİRİNCİ AYIRIM

#### HALKA AÇIK KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI ARTIRIM

I. GENEL OLARAK.....	445
II. ARTIRIM MERASİMİ .....	446
1. Yönetim Kurulunun Şarta Bağlı Sermaye Artırımı Kararı .....	446
2. İzahname Düzenlenmesi ve SPK Kurulu Onayı.....	446
3. Yönetim Kurulu Kararının Ticaret Siciline Tescili.....	447
4. Halka Arz – Sirküler Yayımlanması .....	447
5. Değiştirme veya Alım Haklarının Kullanılması .....	447
6. Satılan Payların Bedellerinin Ödenmesi.....	448
7. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	448
8. Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili.....	448
9. Halka Satılmayan Paylar ve SPK Kurulu'na Başvuru .....	448

#### İKİNCİ AYIRIM

#### HALKA AÇIK OLMAYAN KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI ARTIRIM

I. GENEL OLARAK.....	449
II. ARTIRIM MERASİMİ .....	450

**ÜÇÜNCÜ AYIRIM**  
**ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMININ**  
**HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE GERÇEKLEŞMEMESİ**

BİBLİYOGRAFYA..... 453